

31.1.2022

Lausunto parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilain

Oikeusministeriö, VN/4118/2019

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

- **Kyllä**

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

- **Eduskunta ja ministeriöt**

Yleiset huomiot esityksestä

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta sekä samalla myös valmistelun avoimuudesta ja hyvästä sidosryhmien osallistamisesta. On tärkeää, että vastaava avoimuus säilyy, kun Valtion talouden tarkastusvirasto ryhtyy perustamaan avoimuusrekisteriä sekä laatimaan ohjeita sen käytölle.

Palta kannattaa avoimuusrekisterin perustamista. Se tukee omalta osaltaan edunvalvonnan avoimuutta ja sitä kautta vahvistaa myös demokratiaa.

Katsomme, että rekisterin soveltaminen tulee rajata koskemaan keskeistä valtakunnallista päätöksentekoa ja sen valmistelua eli eduskuntaa ja ministeriöitä. Myöhemmin, kun rekisterin käytöstä on kokemuksia, voidaan erikseen harkita sen laajentamista muuhun valtionhallintoon ja alue- sekä kuntahallintoon.

Lisäksi Palta katsoo, että rekisterin tulee koskea vaikuttamistyötä, joka kohdistuu lainsäädännön ja valtion talousarvion valmisteluun. Tämä tulee todeta lain perusteluissa esitettyä selkeämmin.

Pidämme selvänä, että avoimuusrekisterin käytön tulee olla maksutonta ja ilmoitusvelvollisille mahdollisimman helppoa, eikä siitä saa aiheutua kohtuutonta hallinnollista rasitetta toimijoille. Toimijoille on tarpeellista tarjota myös neuvontaa ja koulutusta niin rekisterin käytöstä kuin avoimuusrekisterilain soveltamisesta yleisestikin.

31.1.2022

Palta kannattaa sidosryhmistä muodostettavan neuvottelukunnan perustamista seuraamaan avoimuusrekisterin toimeenpanoa. Neuvottelukunta tulee perustaa välittömästi, kun avoimuusrekisteriä koskeva lainsäädäntö on hyväksytty tukemaan rekisterin käyttöönottoa. Pidämme hyvänä myös sitä, että neuvottelukunta laatisi hyvän edunvalvontatavan periaatteet toimijoiden käyttöön. Niiden tulisi olla valmiit hyvissä ajoin ennen kuin avoimuusrekisteri tulee käyttöön.

Lopuksi Palta haluaa vielä korostaa, että lobbaus on olennainen osa demokratiaa. Sillä välitetään valmistelijoille ja päättäjille eri vaikuttamistyötä tekevien toimesta asiantuntevaa tietoa ja näkemyksiä valmistelun ja päätöksenteon tueksi. On tärkeää varmistaa, että avoimuusrekisteri ei vaikeuta eikä vähennä eri toimijoiden käymää vuoropuhelua päättäjien ja virkamiesten kanssa.

Tuomas Aarto
toimitusjohtaja